

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

KAUNO R. GARLIAVOS ADOMO MITKAUS PAGRINDINĖS MOKYKLOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2018 m. balandžio 9–13 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujantysis išorės vertintojas – Algirdas Kęstutis Rimkus, vertintojai – Rimtas Baltušis, Renata Bernotienė, Saulė Venckūnienė, Laimutė Raugevičienė, Asta Gasiūnienė, Jolanta Gulbinienė.

Išorės vertintojai stebėjo 121 pamoką, dvejus specialiąsias pedagoges pratybas, septynis neformaliojo švietimo užsiėmimus, keturis priešmokyklinės klasės užsiėmimus, dvi klases valandėles, vieną pailgintos darbo dienos grupės užsiėmimą (iš viso stebėtos 137 veiklos).

Išorinio vertinimo metu sirgo pradinių klasių mokytoja R.Stonkienė, matematikos mokytojos R.Kuršvietienė, D.Nausėdienė, fizikos mokytojas A.Vaitkus, biologijos mokytoja J.Stanaitienė.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad išorinio vertinimo rekomendacijas mokyklos bendruomenė gali įgyvendinti vykdydama kryptingą pedagogų kvalifikacijos tobulinimą.

Vertintojai nuoširdžiai dėkoja mokyklos direktorei Valei Urbelienei bei visiems bendruomenės nariams už bendradarbiavimą ir svetingumą.

Vertintojai nuoširdžiai dėkoja Kauno rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjai Irenai Marcinkevičienei už bendradarbiavimą mokyklos veiklos kokybės išorinio vertinimo metu.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Kauno r. Garliavos Adomo Mitkaus pagrindinė mokykla – bendrojo lavinimo įstaiga, įgyvendinanti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo programas. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Kauno rajono savivaldybės taryba. Mokyklos buveinė – Kauno r. sav., Garliavos m. Vytauto g. 4. Yra du mokyklos skyriai: Kauno r. Garliavos Adomo Mitkaus pagrindinės mokyklos Mastaičių skyrius (buveinė – Kauno r. sav., Mastaičių k., Mokslo g. 2), kuriame vykdomos ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo programos, ir Kauno r. Garliavos Adomo Mitkaus pagrindinės mokyklos Pažerų skyrius (buveinė – Kauno r. sav., Alšėnų sen., Pažerų k.), kuriame vykdomos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programos.

Daugumos šią mokyklą lankančių mokinių šeimų socialinė-ekonominė padėtis yra vidutinė. Išorinio vertinimo metu mokykloje buvo 30 klasių komplektų, mokėsi 646 mokiniai. Per paskutinius dvejus mokslo metus mokinių skaičius mokykloje padidėjo 77 mokiniais (11,9 proc.). 2017–2018 m. m. 18,7 proc. mokinių skirtas nemokamas maitinimas, 271 mokinys (41,9 proc.) yra pavežamas į mokyklą.

Optimalus išteklių paskirstymas, veiksminga mokyklos tinklaveika, geras mokinių ugdymas mokyklos gyvenimu bei pagalba mokiniui, tinkamos edukacinės išvykos, mokyklos įrangos ir priemonių įvairovė, mokymosi aplinkų ergonomiškumas, mokyklos vadovo įsipareigojimas bendruomenei kuria mokyklos charakterį, stiprina konkurencingumą, daro pozityvų ugdomąjį poveikį.

II. STIPRIEJI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Ugdymas mokyklos gyvenimu (2.3.2. – 3 lygis). Daugumoje stebėtų pamokų ir veiklų (85 proc.) daugumos mokinių (75 proc.) santykiai buvo geri, laikytasi susitarimų dėl drausmės ir tvarkos. Mokykloje gera atmosfera, saugi aplinka. Dauguma mokinių (85 proc.) jaučiasi priklausantys mokyklos bendruomenei, dėvi mokyklinius švarkus, o Mokinių tarybos atstovai – ir mokyklos ženkliskus, apie 73 proc. mokinių dalyvauja projektinėje veikloje, 65 proc. – neformaliojo švietimo būreliuose. Mokinių tarybos sprendimu skambučio į pamoką ir iš pamokos melodiją kiekvieną dieną pasirenka mokiniai. 2018 m. įsteigta A. Mitkaus premija, skiriama mokiniams už pasiekimus, labai gerą mokymąsi, dalyvavimą neformaliajame švietime. Mokykloje ugdomas pasididžiavimas mokykla.

2. Gyvenimo planavimas (1.1.1. – 3 lygis). Gyvenimo planavimui mokykla skiria tinkamą dėmesį. Dauguma mokinių supranta mokymosi vertę – mokosi jų galimybes atitinkančiu pasiekimų lygmeniu, atsakingai išsitraukia į veiklas pamokose, atlieka mokytojų nurodytas užduotis, gilinasi į ugdymo turinį. Vyresniųjų klasių mokiniai geba rasti ir vertinti informaciją apie darbo rinkos kaitos tendencijas, rengia karjeros planus, kuriuose nurodo savo gebėjimus, tikslus, lūkesčius, siekius, projektuoja savo gyvenimo scenarijus. Mokykloje paveikiai organizuojamas gyvenimo planavimo kompetencijų ugdymas.

3. Edukacinės išvykos (3.2.1. – 3 lygis). Edukacinės išvykos planuojamos ir vykdomos tinkamai. Mokiniai dažnai dalyvauja edukacinėse veiklose už mokyklos ribų (muziejuose, parodose, televizijos laidose, koncertuose, susitikimuose ir kt.). Išvykų pasirinkimą lemia mokytojų kūrybiškumas, mokinių poreikiai, dėl kurių tariamasi su klasių auklėtojais, dalykų mokytojais, į pažintinių bei pramoginių išvykų organizavimą išsitraukia ir tėvai. Netradicinių pamokų ir edukacinių išvykų pobūdį taip pat lemia ir dalykų programos. Edukacinės išvykos vyksta pagal mokykloje patvirtintą tvarką. Mokymasis ne mokykloje, netradicinės pamokos ir susitikimai mokinių mokymąsi daro įdomesni, susieja su gyvenimo realijomis, suteikia mokiniams galimybių įgyti įvairios patirties.

4. Pagalba mokiniui (2.1.3. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). Mokykloje susitarta dėl paramos ir pagalbos teikimo mokiniams, parengti ir patvirtinti aprašai dėl konfliktų ir nepriimtino elgesio prevencijos, socialinės pedagoginės, mokymosi pagalbos teikimo, mokinių maitinimo organizavimo, patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo, pamokų lankomumo, VGK darbo organizavimo. Mokiniams, kurie turi mokymosi sunkumų, direktoriaus įsakymu skiriamos trumpalaikės ir ilgalaikės įvairių mokomųjų dalykų konsultacijos. VGK sprendžiamos mokinių elgesio problemos, teikiamos individualios konsultacijos mokinių tėvams, organizuojami patyčių prevencijos renginiai. Mokykloje suformuota tinkama pagalbos mokiniui specialistų komanda: psichologė (1,5 et.), specialioji pedagogė (1,5 et.), 3 logopedės (2,75 et.), 2 socialinės pedagogės (2 et.), mokytojo padėjėja (1 et.).

5. Mokyklos įrangos ir priemonių įvairovė (3.1.1. – 3 lygis). Mokykla gerai apsirūpinusi įvairiomis ugdymo priemonėmis. Mokyklos vadovai, mokytojai rūpinasi, kad įranga ir priemonės būtų įvairios, skirtingos paskirties, atitinkančios situaciją, dalyko turinį, poreikius ir mokinių amžių. Visi mokyklos kompiuteriai sujungti į tinklą, yra spartaus interneto prieiga. Dauguma klasių aprūpintos naujais baldais, informacinėmis priemonėmis ir technologijomis. Vadovėlių mokykloje netrūksta (stinga tik e. vadovėlių), mokykla gerai apsirūpinusi grožine literatūra. Kasmet stengiamasi įsigyti naujų vadovėlių, metodinės, grožinės literatūros. Mokytojai naudojami įvairiais skaitmeniniais ištekliais: www.emokykla.lt, <https://klase.eduka.lt>, www.eduka.lt, www.mozaweb.com, www.fizikavisiems.lt, www.fizika.lm.lt, individualiomis programomis pagal dėstomus dalykus.

6. Mokymosi aplinkų ergonomiškumas (3.1.2. – 3 lygis). Mokyklos pastatas renovuotas, Mastaičių skyrius veikia nuomojamose patalpose, todėl didesnių investicijų šio skyriaus aplinkai neskiriama. Tiek mokykla, tiek ir savivaldybė skiria lėšų ir dėmesio pastatų ir jų aplinkų tvarkymui. Mokyklos išorinė aplinka, pastato būklė gera, gražiai apipavidalintas fasadas, sutvarkytas stadionas, įrengtas futbolo mini stadionas, vaikų žaidimų aikštelė. Dauguma mokyklos erdvių tinkamai

panaudojamos bendruomenės poreikiams tenkinti, aplinkoje yra jaukumo suteikiančių akcentų. Tikslingas bendruomenės veikimas bei savininko pagalba sudarant geresnes sąlygas mokinių poreikių tenkinimui daro teigiamą poveikį mokinių pažangos augimui.

7. Optimalus išteklių paskirstymas (4.1.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas 4 lygis). Personalo politika vykdoma atsižvelgiant į mokinių interesus – suformuota mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų komanda, yra reikiamas aptarnaujantis personalas. Finansiniai ištekliai skirstomi skaidriai, pasinaudojant įvairiomis projekcinio finansavimo ir veiklos galimybėmis randami papildomų lėšų šaltiniai. Materialiniai mokyklos ištekliai panaudojami lanksčiai, kūrybingai. Daugėjant mokinių, esant minimaliam „tuščių vietų“, didėja mokyklos finansinės galimybės investuoti į ugdymosi aplinkas, ugdymo kokybę ir inovacijas. Didėja 1 mokiniui tenkančios MK lėšos bei lėšų dydis, skiriamas vadovėliams ir mokymo priemonėms. Mokyklos pastangomis kasmet gaunama papildomų lėšų iš 2 proc. GPM ir patalpų nuomos. Mokykloje naudojamos skaitmeninės pamokos su interaktyviais elementais, kurios padeda mokiniams geriau suprasti dėstomą dalyką.

8. Mokyklos vadovo įsipareigojimas bendruomenei (4.1.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas 3 lygis). Mokykloje veikia klasių auklėtojų, pradinių klasių mokytojų metodinės grupės, Metodinė taryba, problemų sprendimui pagal poreikį kviečiami dalies mokytojų metodiniai susirinkimai. Pokalbiuose mokytojai, Mokyklos tarybos nariai, mokiniai lyderiais įvardino mokyklos direktorę, neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėją, socialinę pedagogę, kelis mokytojus (istorijos, geografijos, kūno k.), kurie aktyviai dalyvauja mokyklos veikloje. Lyderystė mokymuisi neišskirtinė. Daugiausia iniciatyvų pasiūlo mokyklos direktorė, kuri prisiima atsakomybę už mokyklos veiklą, imasi veiksmų strategijai ir metiniams veikloms įgyvendinti, stengiasi į strategijos ir veiklos planų įgyvendinimą įtraukti bendruomenės narius. Direktorei pradėjus vadovauti mokyklai įvyko daug teigiamų pokyčių: atnaujintos mokyklos erdvės, edukacinės aplinkos ir įranga, teikiama veiksminga pagalba specialiujų poreikių mokiniams. Mokykla rengia ir vykdo šalies ir tarptautinius projektus, direktorė kviečiama dalyvauti ŠMM darbo grupėse.

9. Bendradarbiavimas su tėvais (4.2.2. – 3 lygis). Mokyklos pedagogai ir dauguma tėvų stengiasi paveikiai bendradarbiauti siekdami palaikyti ir skatinti mokinių pasitikėjimą savo jėgomis, nebijoti iššūkių, siekti pažangos. Mokyklos 2016–2018 m. strateginiame plane, 2018 m. veiklos plane numatytos veiklos bendradarbiavimui su tėvais stiprinti. Mokykloje kuriama partnerystė su tėvais atitinka daugumos tėvų poreikius. Pedagogai ir tėvai bendradarbiauja palaikydami ir skatindami mokinio pažangą, gerindami lankomumą, tėvai vis aktyviau įsitraukia į vaikų ugdymą(si) ir mokyklos veiklos tobulinimą, tačiau nepakankamai įtraukiami į darbo grupių veiklas (dalyvauja tik Mokyklos tarybos veikloje).

10. Mokyklos tinklaveika (4.2. – 3 lygis). Mokykla turi partnerystės tinklo modelį, kurį sudaro mokykla, socialiniai partneriai, verslo institucijos, įvairios švietimo, kultūros, sporto įstaigos, visuomeninės organizacijos, užsienio partneriai. Mokyklos direktorė inicijavo tinklinio bendradarbiavimo su socialiniais partneriais modelio aprašo parengimą. Mokykla turi platų partnerystės tinklą (pasirašyta 30 partnerystės sutarčių) ir geba kurti ir įgyvendinti prasmingus projektus (2016–2017 m. vykdyti 2 tarptautiniai, 6 respublikiniai, 9 rajono lygmens, projektai). Potenciali mokyklos tinklaveika praturtina, aktyvina ir plečia mokinių formalųjų ir neformalųjų švietimą, skatina kolegialų bendravimą su miesto ir respublikos pedagogine bendruomene.

III. TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Mokinio pasiekimų ir pažangos pastovumas (1.2.1. – 2 lygis). Daugumoje stebėtų pamokų (65,3 proc.) individuali mokinių pažanga ir pasiekimai vertinti patenkinamai ir prastai: nepakankamai dėmesio skirta atskirų mokinių pažangos matavimui lyginant su išsikeltu mokymosi uždaviniu, retai skatintas efektyvus įsivertinimas, daugeliu atvejų apibendrinant pamoką aptarta veikla, pamokos turinys, tačiau daugumos mokinių pasiekimai nepamatuoti, skirtas nepakankamas

dėmesys mokinio asmeninei pažangai. Jeigu pamokose mokytojai dažniau tikslingai taikytų įvairias formuojamojo vertinimo strategijas, didesnę dėmesį skirtų išmokimo stebėjimui, mokinio asmeninės pažangos, nustatytos pagal aiškius, su mokiniais aptartus vertinimo kriterijus, akcentavimui, tikėtina, tai stiprintų mokinių pasitikėjimą asmeniniais gebėjimais, didintų vidinę mokymosi motyvaciją.

2. Vertinimo kriterijų pamokoje aiškumas ir vertinimo įvairovė (2.4.1. – 2 lygis).

Vertinimo kriterijų aiškumas, kaip tobulintinas veiklos aspektas, nurodytas 46 proc. stebėtų pamokų. Šiose pamokose vertinimo kriterijai nebuvo pateikti arba formuluoti abstrakčiai, todėl mokiniai negalėjo suvokti, ko iš jų tikisi mokytojas, koks turi būti geras darbas, negalėjo įsivertinti. Mokytojai nepakankamai dėmesio skiria mokinių vertinimo ir informavimo apie pasiekimus aprašo praktiniam taikymui pamokoje. Jei mokytojai išnaudotų formalaus ir neformalaus vertinimo būdų įvairovę, pateiktų aiškius, konkrečius, su mokiniais aptartus vertinimo kriterijus, tai leistų mokiniams tinkamai analizuoti ir įsivertinti savo pažangą.

3. Ugdymo diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas (2.2.2. – 2 lygis).

Mokytojai pripažįsta mokinių skirtis, gabumams plėtoti ar mokymosi spragoms likviduoti mokiniams sudaromos galimybės lankyti trumpalaikes ir ilgalaikes konsultacijas, tačiau stebėtose pamokose dažniausiai visiems mokiniams skirtos vienodos užduotys, mažai atsižvelgta į mokinių mokymosi stilius. Kaip stiprusis pamokos aspektas diferencijavimas, individualizavimas ir suasmeninimas fiksuotas 10 pamokų (7,9 proc.). Jei mokytojai diferencijuotų ugdomąją veiklą atsižvelgdami į mokinių poreikius ir mokymosi stilius, sudarytų sąlygas mokiniams pasirinkti mokymosi būdus, skirtų jų gebėjimus atitinkančias užduotis, tikėtina, mokiniai pasiektų aukštesnių mokymosi rezultatų, dažniau patirtų mokymosi sėkmę.

4. Mokytojų reiklumas sau (4.3.2. – 2 lygis).

Mokytojai nesistemiškai planuoja asmeninio meistriškumo augimą. Mokytojų darbo kokybę analizuojama (pvz., vertinant atnaujintų lietuvių k. ir literatūros programų įgyvendinimą, adaptacijos, nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo rezultatus), tačiau mokyklos administracija stebi mokytojų pamokas tik pagal poreikį. Mokykloje iš dalies susitarta dėl kvalifikacijos tobulinimo kryptių. Mokytojams per metus organizuojami 2 bendri seminarai mokykloje, pagal savo poreikius profesinio tobulinimo renginius mokytojai renkasi individualiai, tik jiems aktualiomis temomis. Dalis mokytojų veda atviras pamokas rajone, skaito pranešimus, dalijasi patirtimi, dalyvauja mokyklos vykdomuose projektuose. Lėšų kvalifikacijos tobulinimui pakanka. Mokykla formuoja lūkesčius aukštesnei darbo kokybei, sudaro sąlygas profesiniam tobulėjimui, tačiau daugumai mokytojų vertėtų didesnę dėmesį skirti asmeninio meistriškumo ir kasdieninių praktinių įgūdžių tobulinimui bei kvalifikacijos tobulinimo renginiuose įgytų žinių taikymui. Tikėtina, jeigu mokyklos administracija sistemingai planuotų mokymų bei seminarų tematiką, užtikrintų visų mokytojų dalyvavimą mokymuose, nuosekliai augtų visų mokyklos mokytojų asmeninis meistriškumas.

5. Įsivertinimas ir duomenų panaudojimas mokyklos kaitai (4.1.1. – 2 lygis).

Mokykla nuo 2017–2018 m. m. įsivertinimą vykdo remdamasi Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. d. įsakymas Nr. V-267). Už įsivertinimo organizavimą atsakinga mokyklos įsivertinimo koordinacinė 4 mokytojų grupė. Grupė veiklą pradėjo 2017–2018 m. m. pradžioje. Įsivertinimas mokykloje vykdomas: pildoma Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros pateikta bendrojo ugdymo mokyklų įsivertinimo ir pažangos anketa, vykdomos mokinių, tėvų, mokytojų apklausos. Tačiau šiai veiklai stinga sistemingumo, visuminio požiūrio, bendrų, orientuotų į veiklos vertinimą diskusijų ir susitarimų. Įsivertinimui mokykla naudoja IQES online sistemos portale esančiomis anketomis, naudoja metodinę biblioteką, tačiau pamokoje grįžtamajam ryšiui IQES online galimybės kol kas nepanaudojamos. Sustiprinusi įsivertinimo grupės veiklą ir tinkamai atlikusi įsivertinimą mokykla, tikėtina, galėtų priimti objektyvius, duomenimis pagrįstus, konkrečius sprendimus dėl savo veiklos kokybės tobulinimo